

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homo Christianus In Sua Lege Institutus. Sive Discursus Morales

Qvibus Totvm Hominis Christiani Officivm Explicatvr; Quídque is fugere,
quid agere debeat, quàm exactiſimè traditur

Segneri, Paolo

Augustæ Vindellicorum ; Dilingæ, 1695

Discursus XI. De Beneficio Sanctæ Confessionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45993](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45993)

DISCURSUS XI.

De Beneficio Sanctæ Confessionis.

I. **Q**uamvis Servator noster Christus Jesus universim pro beneficiis, in Judæorum Gentem collatis ingrati-

simam illam sit expertus, nihilominus non reperio unquam illum de ingrato aliquo tantum doluisse, quantum de decem illis leprosis, qui mundati non redierunt, ut gratias agerent. *Nonne decem mundati sunt, & novem ubi sunt?* *Non est inventus, qui rediret & daret gloriam Deo, nisi hic alienigena.* Putat sine exprobrationem istam carere mysterio? haud sanè. Mysterium est, quod sicut lepra erat figura peccati, sic sanitas leproso reddita erat figura Confessionis, cujus virtute anima nostra mundatur; si modò dolenter peccata sua Sacerdoti aperiat: quod tunc Servator significare voluit, quando leprosis remedij loco præcepit, non ut tantùm accederent Sacerdotes, *ite ad Sacerdotes*, sed quod amplius est, ut Sacerdotibus se ostenderent. *ite ostendite vos Sacerdotibus.* Cùm ergo ille vehementer etiam atque etiam desideraret, ut inestimabile Confessionis adedò salutaris Beneficium intimè agnosceremus, eidemque debitas ageremus gratias, ideo tantopere à novem istis viris recens mundatis grati animi significationem efflagitavit; tamque indignè rusticam

illorum oblivionem tulit. Nollen equidem potiori jure modò etiam contra nos Christum querendi in hoc re ansam, metuo tamen; quis enim est, qui, quantum par est, hoc saltem æstimet balneum, ab ipso Salvatore, suo ipsiusmet Sanguine præparatum, quotiescunque à Sacerdote abluatur; Quamobrem necesse erit, ut pluribus diebus diligenter admodum de hac materiâ ego disseram, vos vero, ut attentas mihi aures præbeat.

II. Non credo, in ullo aliâ Deo nobis præstito Beneficio adedò divinas elucere prærogativas, quàm in Confessione Sacramentali. Quæ rorò nimis longum foret, de omnibus sermocinari, singillatim de solâ duntaxat disseram, Omnipotentiam scilicet, & Bonitatem. Non ita pridem Princeps quidam Italus in æciam prædicatoris, argutum hoc dictum expansi vexillis inscribi curaverat: *Nec manus deest, nec animus.* Unde, si bonitas ejus veniâ licet, ad scopum nostrum similem ejus cogitationi efformare effigiem, desidero, ut Pœnitentiâ, simili hodie vexillo expanso, sinat me agere interpretem ejus Lemmatis; reddique palàm facere, quomodo in beneficio Pœnitentiæ singulari ratione *Magnus Dei concurat, id est Omnipotentia; & Animus, seu Cor, ejusdem inquam Dei Bonitas.*

III. Primò quidem operam suam confert Omnipotentia: quandoquidem illa magis, quam unquam hic peccatum quærit destruere. Considera, quomodo fermè res quævis facillè corrumpatur, quàm producat. Hæc ut hinc longè non abeamus, Templum hoc, in quo summus, intueamini; quod putatis dies ad tantam molem educendam fuisse necessarios; Probi qui sumptus, quot contractus, qui labores; Nihilominus exiguus motus sufficeret ad id totum in lapidum congeriem reducendum. Aliter se res habet cum peccato. Semper cum facilitate id committitur: unanimes aspectus, unicum rebulum, unica cogitatio sufficit ad illud complendum; quando verò contrarium est, ah quàm ex naturâ difficile est illud reducere ad primum non esse! Tam difficile est, ut et omnibus creaturis possibilibus nullam vim habeat illud abolendi. Si inæger mons obrueret, verum est, non tibi non suppetere vires, ut solus cum illo te excutias, tæque ab incumbrante mole liberet. Quòd si verò omnes mortales conspirarent ad operam tibi ferendam, facillè per illum cum Angelorum numero aliquis licet illis, id præstare posset, vix ullo coactum adhibito. Sed non sic se habet peccatum. Posito, quòd omnes Patriarchæ, omnes Prophætæ, omnes Apostoli, omnes Martyres, omnes Confessores, omnes Virgines, omnes Angeli, Archangeli, Throni,

R. P. Segneri Christ. Instr. Tom. III.

Dominaciones, Principatus, Potestates, Virtutes, Cherubini, Seraphini, verbo, tota Militans Ecclesia & Triumphans; quanta quanta est, simul omnes vires suas conjungerent; omnis, inquam, hic conatus, & quidquid præterea roboris & virtutis creatæ excogitare potestis, minus sufficiens esset ad unicum peccatum destruendum, quàm formicæ alicujus impulsus ad Alpes commovendas. Nullum superest remedium. Qui in peccatum lapsus est, æternum sub illo hæret, si manum suam non applicaret Deus; ad pondus illud imensum ab eo removendum. Hinc Davidi per Prophetam Nathan dictum fuit. *Transulit Dominus peccatum tuum à te*, ut poenitens hic Rex agnosceret, vim ab Omnipentiâ adhibitam, auferendo immobilem ab humeris ejus contractæ noxæ molem, nullâ illâ, quàm virtute divinâ dimovendam. Ad eiciendos Cælo prævaricatores Angelos, canebat Beatissima Virgo, usum esse Deum brachio suo: *Fecit potentiam in brachio suo*. Ibi verò, si quod res est, advertere volumus, utus est Deus brachio suo Metaphorico, id est, Sancto Michaële Archangelo, primo suo ministro, qui cum Angelis, quorum adhuc fides integra, sub sua signa collectis, nervoque & numero rebellium exercitu superioribus, Luciferum cum omnibus suis sequacibus debellavit. *Dispersit superbos mende cordis sui*. Aliud est, quando de impugando agitur peccato, sicut peccatum ipsum, non verò solus ille, qui peccavit, disperat,

Luc. 2.

51.

F

rear. Tum enim Metaphoricum Dei brachium non sufficit: Naturali opus est, ad quod olim alludit Isaias, quando

If. 51. 9. dixit, *Consurge, consurge, induere fortitudinem brachium Domini.* Hic enim omnium possibilium creatorum conatus & studia simul juncta actum agentent: ipsa Omnipotentia Deo propria requiritur. *Ego sum, qui deleo iniquitates tuas propter me.*

If. 43. 25.

IV. Pauci interim sunt, qui setio cum Davide magnam illam, quam Deus in peccato per Penitentiam delendo exercet, potentiam perpendant: *Intraibo in potentias Domini.* plurimi tantum obiter rem istam considerant: & quia tam facili negotia à Deo, & Sacerdotis quidem opera, qui tandem & ipse homo est, deletur, parvi aestimant. Sed quantum hæc aestimatio à vero aberrat? Quod enim facilitatem attinet, hæc potius evidenter non exiguum, à Deo contra peccatum in Confessione exercitam virtutem demonstrat, sed summam omnino. Quando velocius pondus aliquo amovendum est, tanto validior debet esse machina, à qua dimovetur. Cum verò peccatum sit pondus immensum, *onus grave*, fateri oportet, infinitam esse brachij istius virtutem, quod in instanti illud amovet. Mundus magni facit Alexandrum; quia is decem annorum spacio plurimas excidit urbes, plurima solo æquavit munimenta, vastavit Provincias, potentissimos interfectione delevit exercitus, complures sibi subje-

Pf. 70. 16.

Pf. 37. 5.

III.

I. Mach. cit.

I. 3.

Nationes. Accepit spolia multitudinis gentium. Quanto tamen potiori

jure, titulus Magni, illi convenit, si omnia hæc solo labiorum incoercibile potuisset? Id verò, & infinitum amplius, Deus operatur in Confessione. Solo paucarum vocum impetu à Sacerdote prolatarum rem facit majorem, quam si alium Mundum, isto multò grandiore, & venustorem conderet. Ratio est, qui justificando peccatorem non solum Mundum aliquem, multò sublimioribus & splendidioribus perfectionibus præditum efficit, quæ cuius cum gratiâ conferuntur, sed solum illum, ex magis terrâ & tenebrosâ abyssis, quale est terribilissimum exemplum nihilum, extrahendo.

V. Nec quia tam magnam hominibus communicavit potestatem, illa desinit esse divinissima; quia à Christo descendit, quam immediatè Patre accepit. *Pater omne iudicium dedit Filio.* Et immediatè etiam communicat Sacerdotibus, dicendo illis quidquid solveritis super terram, solutum etiam erit in cælis. Quælibet enim homo sit, qui absolvit à peccatis, illaque absolutione plusquam infernalibus destruit monstra, nihilominus quia tanquam Dei locum tenens absolvit, ideo potestas ejus omnino divina aestimari debet. Verum est, æquæ thermarum variis mederi morbis; quia hanc virtutem hauriant à subterraneis metallorum venis, quas petunt, ideo hæc earum virtus & efficacia tanti sit, quanti ipsa virtus metallorum propria, à qua derivatur. O quanta ergo res est Confessio! Si Deus vobis, oculos aperiret ad stupendum

P. SEGNIE
Homo Christi

tam hanc efficaciam intelligendam, sicut certis Sacerdotem clarâ supra vos manu verba hæc auctoritatis plenissima pronunciantem, *Ego te abstergo*, stupore attoniti in terram cadereis, nec amplius in cordibus vestris remaneret spiritus, quo aliquid aliud in terris mirari possentis. Nolite verò in peccati malitiâ pernoscenti hæbetudo impedit, quò minus magis hujus Sacramenti potentiam, et decet, admiremur, quod tantâ tam facilitate venenum aliquo immedicabile tollit & disperdit.

VI. Interim dum noxas enumeratum acceditis Sacerdotem, & initio, ut hinc illis mos obtinuit, dicitis, *Confiteor Deo Omnipotenti*, meminertis Matrem Ecclesiam, hæc ori vestro verba ingerere, ut intelligatis, divinarum opus esse Omnipotentia, culpis vestris vos exonerare; ideòque quantum gratiores pro hac gratiâ esse debetis, tanto quoque cautiores esse oportet, ne in futurum redeuntes ad votum tali favore indignos vos reddatis. Et quòd hoc ita sit, rem auctore iudicio vestro fortè incredibilem, sed certissimam. Omnipotentia divina peccatori ignoscendo, eumque iustificando majorem exerit potentiam, quam cum omnes Diabolos, omnesque, quotquot demum sunt, damnatorum animas in gehennam precipitavit; quemadmodum absque ullâ comparatione multò maius fuit prodigium, solum aliquod flumen verus scaturiginem suam reingerere, quam omnibus Mundi fluminibus in mare se effundendi cursum

relinquere. Unde si supra Inferorum portas sapienter hæc incidereetur epigraphæ, quam olim Pharaon volens volens protulit: *Dignus Dei hic est*; seu: *Hic ad rebellem castigandum populum dextrâ suâ digito Deus nititur*: è diverso in sacrorum Tribunalium apice hic Davidis versus rectissimè exararetur: *Dextera Domini fecit virtutem*. Non enim magna est illa potentia, quam Deus contra peccatores demonstrat, quando in perditionem illos sinit precipitari (est enim hæc à naturâ ipsâ peccato decreta) at verò immentâ & infinita est illa, quam exhibet, quando eorum aliquem ab exitio revocat, & pro eo, quòd illum in nihilum redigat (quemadmodum omni momento mereretur) peccatum potius ab eo admissum penitus abolet & extinguit. Certum est, Ecclesiam verbis hinc disertissimis laudare Deum. *Deus, qui Omnipotentiam suam parcendo maxime & miserando manifestas*, non puniendo, sed parcendo; non mactando, sed miserando, quia major quoad nos divini brachij exeritur vis, ubi illud majus in operando obstaculum superat.

II.

VII. Quòd si in beneficio Penitentia adest Dei manus, non minus etiam ibi cor Dei apparet: æqualis enim est Potentia immensa illa Bonitas, quæ hic manifestatur. Magnus fuit certe amor ille, quo in hominem Deus ferebatur, quando à Principio Mundi post infantum culpæ naufragium hanc illi penitentia tabulam

T 2

por-

porrexit, quâ ad litus appellere posset, damnâque resarcire. Major nihilominus fuit absque comparatione illa Bonitas, quâ hanc ipsam tabulam, tanquam grandio rem aliquam navem, ipsi variâ placuit, ut sic loquar, instruere supellecili; simplicem pœnitentiæ virtutem ad Sacramenti dignitatem evehendo, cujus virtute implet Christus speciali modo indices nobis sit Sapiëntia, Justitia, Sanctificatio & Redemptio, juxta illud

1. Cor. 30. *Christus factus est nobis Sapiëntia à Deo, & Justitia, & Sanctificatio, & Redemptio.* Fit nobis Sapiëntia, dum culpas nostras scrutamur; mali enim commissi gravitatem nos docet agnoscere. Fit Justitia, dum nosmet accusamus; infundit enim dolorem, & propositum ad Sanctificationem sufficientia. Fit nobis Sanctificatio, dum liberi pronuntiamur; cum gratiam tum restituat sanctificantem. Fit Redemptio, dum præscripto à Sacerdote pœnali opere satisfacimus: quia de suo supplet, quidquid præter id, quod agimus, ad satisfaciendum cæteroquin requireretur. Profecto si ad tolerandum vel tantillo temporis spatio peccatorem immensâ Dei requiritur Misericordiâ, quâ tandem Misericordiâ opus erit ad veniam illi dandam? In Magnatibus non est rarior virtus, quàm tolerantia, præcipue verò injuriarum. Quid pauper aliquis homo eas ferat, mirandum non est; quis enim nescit, aquas omnes descendere in valles, nec ideo valles conqueri? Sed quod Princeps aliquis easdem patienter toleret, qui cel-

lissimi instar montis communem recedit hominum conditionem, protergio est simillimum. Quapropter illa Philippi Secundi Regis Hispaniarum patientia magni fuit æstimata, quando, prolixis ad Pontificem Maximum propriâ manu scriptis literis, cum Ephebum jusset injicere pulverem arenarium, ille verò incuria armentum affadisset, nihil aliud reposuit, quàm: *alia ergo exaranda est Ephebe.* Error tamen hic non studiosi negotiâ, sed à dormituri, & in feram noctem vigili adolescente admittitur. Cæterum quis est ille Regum, qui à subditorum aliquo injuriam studio & datâ operâ sibi illatam, æquo ferat animo? Leges infamem pronuntiant, quicunque pro læsæ Majestatis recedere præsumit: imò non in pœnem in Gallis præcipue nobilitatis Vir viginti annorum carcerem, & quidem strictissimum perferre debuit, solum quia in quorundam nobilitatis coronâ non satis advertens, quid diceret, hæc verba protulit: Hæc nocte somniavi à me Regem interficere. Tanti etiam magni Principes in uris sic illatas faciunt, ut etiam de iisdem somnariæ criminis ducant, indignum etiam sit & infame, intercedendo illas remissione & gratiâ dignas judicare. Qualis ergo erit illa ac quanta Bonitas, quâ Majestas infinita non solum Proditores suos in tertis tolerare dignatur, sed etiam denuo in gratiam recipit, constanti & ex animo datâ per Confessionem veniâ, omnia eorum peccata quasi lapidem ponderosissimum in maris abyssum projiciendo

unde nunquam existeret. *Prophetia in profundum maris omnia peccata celata.*

VIII. An forte ob talem veniam ingentem aliquam satisfactionem & dolorem exigit? certe & satisfactio- nem, & dolorem requirit; non enim iustum esset, si hæc non desideraret; nunquam tamen mensurâ valde moderatâ. Ad satisfactioem quod spe- ctat, tam leves sunt pœnitentiæ à Con- fessariis, plusquam deberent nonnun- quam debilitati pœnitentium compa- rationibus, ante absolutionem injun- guntur, ut vix pœnitentiæ nomen mereantur. Quod ad dolorem, olim ex necessitate perfectus contritionis- dolorem requirebatur, nunc verò in Le- ge novâ etiam dolore imperfecto, qui stritio vocatur, Deus contentus est; ita ut etiam prodigos in amicitiam suam recipiat filios, qui non ex amo- re, sed utilitatis propriæ studio ad ip- sium revertuntur. Rustico cuidam in præcis dormienti vipera per os in ip- sum stomachum penetraverat: ad quod evigilans miser ex convulsioni- bus, quos patiebatur, advertit, quàm mortuum hospitem intra viscera sua receperat. Sed qua tandem arte illam eieceret, quæ in rabiem acta unico so- lum motu mortem in sinum evome- re posset? Quare industriâ experti cu- jusdam Medici factum est, ut miser hic à pedibus suspenderetur, catino lacte pleno prope ejus os apposito. Stricimque desideratus securus est effe- ctus. Siquidem Vipera odore lactis attracta, sponte faucibus egrediens in appositum ibi vasculum insiliit. O

suavem Industriam, quæ medicinâ adeò delectabili malo aliàs non medi- cabili remedium attulit! At talis Me- dicus suam non præsumat cum ama- bilissimâ Dei inventionem in compara- tionem adducere, quâ absque damno maledictam peccati mortalis viperam non casu, sed datâ operâ, non per os, sed ipsam mentem immissam, non in stomachi, sed cor ipsum penetrantem, ab animâ citra omnem noxam expel- lit. Deus enim arte summæ chari- tatis plenissimâ peccatum extrahit, quemadmodum obstetrix aliqua com- miserans horrendum Draconem, in sinu conceptum, ex parturientis fe- minæ vitæribus eriperet. Ita ipse- met Deus per os Jobi loquitur. *Ob-Job. 29. sterficante manu ejus, eductus est colu-11. ber tortuosus.* Totum verò hoc præ- stat ope balnei, quod verè lacteum di- ci potest, cum tam facilè sit, tamque dulce, tamque spiritali plenum con- solatione, ut præ illo omne lac desipiat.

IX. Omnino bilem mihi movent illi Christiani, qui Confessionem onus esse gravissimum conqueruntur. Quàm grave est, inquit, homini abdi- ta proprii cordis manifestare, ita ut ne quidem secretissimas cogitationes celare liceat! Et hoc durum vobis vi- detur, in malo adeò desperato, quale est cujusvis peccatoris, tam prom- ptum reperire remedium? Non cre- diderim, Mulierem, quæ dum filium gignere deberet, serpentem genera- vit, contra obstetricem suam, quasi mi- nus humanam, lamentaturam, quòd parvâ quâdam cum violentiâ, ex utero,

in quo cum evidenti mortis matris adeo infelicis periculo laruerat, venenatam bestiam evulserit. An cogitando assequimini, quid agatur, quando de remittendo peccato sermo est? Revocate in memoriam, quae prius dicta sunt, pudebitque vos in illorum adhuc esse numero, qui, ut Propheta loquitur, laborem quaerunt in praecepto, & non inveniunt. Cogitate, quanto labore Christo constitit Sacramenti huius institutio: quod nobis, ut dixi, est balneum lactis, hoc totum ipsi fuit balneum Sanguinis. An ignoratis, quanto Christus pretio tria sola haec verba comparavit, quae in fine Confessionis vestrae pronuntiat Sacerdos, *Ego te absolvo*: injuriis, alapis, sputis, verberibus, calcibus constitit innumeris: spinis consistere septuaginta, quae intima ejus tempora penetrarunt, sexies mille, & quod excedis verberibus, quae absque miseratione totum corpus dilacerarunt; tribus constitit clavibus, à quibus tristorio in cruce suspensus incredibili dolorum, irrisuum & injuriarum abyssu mergi vivere desit. Hoc est illud trium verborum pretium? Et vos tam parvi facitis Pœnitentiam, tantumque putatis omnia tam preciosa, quam ipsius Dei vita est, vos aquis immergere? Nimum non esset pro absolutione obtinenda, si coram numerosissimo cœtu altâ voce & aperta facie gravissima quaque vestra delicta revelare deberetis: cogitate, obsecro, an nimium sit peccata sua in secreto considerare Sacerdoti, cui saepe cœntens sit ignotus?

aut licet noscant invicem, qui noscunt non compati, suorummet ipsiusum conscius? Aut si non compati, Saltem summo cum rigore oblitus est ad arcana fidem servantibus, et si ex eo silentio totius humani generis excidium consequeretur.

X. An nescitis, quomodo reus tractent nostra tribunalia? agitur quis perpetrati homicidii reus: hinc est vestigio Judex, licet indicis non missimis fultus, per apparatus, etiam in loco publico, prehendi jubet, vinculumque strictissimè, claro die, per publica compita, inspectante cuncto populo in certum carcerem concludit. Quid inquam, carcerem? iniquitatum potius dixisse debebam, atque tenebrosus est, profundus, horrore plenus; tibi miser solus, sine consilio & solatio, per multos septuaginta dies, ut interim certis aliquid de ejus delicto resciant. Tandem squallore mediâ jam sui parte pertractatus; infami antro extrahitur, examinique sistitur, nonnunquam multa cum fraude instituto, ut, quem admodum bombyx ore proprio sibi funes texit, morti seipsum involvat. Quod si, de quo accusatur, delictum protervè negat, ab interrogationibus ad tormenta proceditur. Ut injectis in brachia vinculis, subditi oportet pendere è ligno, tanto dolores ut Rei plurimi, potius summâ cum ignominia, malint è furâ esse penduli, quam vitam tot pœnia & doloribus redimere. Hoc in statu miserationis loco miser ille impetitur objurgationibus: alius nescio qui illi expræbent,

SEGNIE
HOMO CRISTIANE

alios terret; alius, nisi veritatem fateatur, ut ipso in equaleo vitam finiat, se permissuram minatur. Jam verò, si veritatem manifestat, à Catastrâ quidem ille liberabitur; non tamen aliud ei sapet est solatium, quàm retrudi in carcerem, prioribus denuo vinciri compedibus, intraque paucos dies pro confessionis suæ præmio patibulum expectare. En quàm severè justitia humana animadvertat in reos. Comparate nunc hunc cum illo, quo Divinæ Justitiæ satisfic, agendi modo, & quædam, si tantum animi suppetit, repetit; Confessionem Sacramentalem, non esse intolerabile. Dolerène hinc latro ille, qui cùm à Judice publice posset plebis exponi ignominie, compingi in carcerem, trahi ad tribunalia, torqueri, & ad mortem subcondam condempnari, dolerène, inquam, si in secretis, Viro aliquin hostis scelus suum patefacere, & ab eodem ore diem Sabbati salutari jejuniis transigere juberetur? Quomodo igitur conqueri possunt Christiani, cum illis plus pro pœnitentiâ non imponatur, postquam tamen honorem Deo auferte, contra Majestatem Dei conjurate, & cum Dæmonibus, Diadema illius è capite tollere conati sunt? Sedulo quaeso, veritatem hanc pœpendite, videbitisque tandem Confessionem levius esse onus, quàm aquile suæ sint pennæ.

XI. Accedit, hoc qualecunque onus divino consilio, summoque amore ad majorem utilitatem nostram à Christo electum esse, ut non tantùm à malo liberemur præterito, sed etiam

à futuro præservemur. Si natura in floribus, & fructibus suavissimis morbis nostris parâisset remedia, quis intemperans ampliùs timeret morbo tentari? quia verò omnia pharmaca stomacho ingrata sunt, & nauseam movent, hæc ipsa præviâ molestia, in sanitate, nimio cibo potuque lædenda, cautos nos reddit, & circumspectos. *Ita plin. l. hoc quoque, quod adimus, hominum causa excogitatum est. Ita & in re nostra argumentari licet. Sicut natura ipsorum pharmacorum nostro bono horrorem nobis indidit, eodem modo nobiscum egit gratia, Confessione aliquam aspergendo amaritiam, ut illa ipsa innatas refrenet ad relabendum propensiones. Et re ipsâ, testantibus ipsismet Hæreticis, in quibus urbibus Confessionem abolerant, tanta est secuta morum perversitas, ut Norimberga, teste Soto, solemnî legatione Caroli Quinti Imperatorem rogârit; dignaretur auctoritate suâ ejus usum denuo inducere; parati scilicet ab homine accipere jugum, quod à Deo impositum, ut intolerabile, antea recusârunt. Ecce igitur quam ob causam voluerit Christus tantillum hoc pudoris miscere Sacramento Pœnitentiæ, quod vos cruciat. Ostensum proinde est, eum potius humanissimè & benignissimè cum animabus nostris egisse. Sicut Chirurgus ille nunquam luculentius miserationem suam patefacit, quàm cùm plagæ virulentæ cruciorem non confestim silit, sed quantum potest, ambabus manibus exprimit, gaudetque illum copiosè promanare, non necius, ubi sanguis stillare desierit con-*

in 4. Sent. d. 18. q. 1. ar. 1.

CRISTIANUS

contagiosam etiam humorem è vulnere facile exprimendum. Quare si me auditis impostero onus Confessionis vocibus, tam alieno sensu intellectis, ne quælo exaggerate; sed potius immensam Dei bonitatem admiramini, debitasque ob eandem gratias agite.

XII. Maximè, cum omni ex parte Bonitatis tantæ finem nullum circumspicere possitis; Quia si pauperulus aliquis injuriis affectus omne viro Nobili pacis, cum adversario in eundem arbitrium agrè permittit: quis unquam credidisset, Deum infinitum & immensum ad restaurandam nobiscum, villissimis terræ vermibus pacem, omne jus suum, & offensæ compensationem arbitrio & voluntati hominis alienius permittitur? Quin saltem ad certum peccatorum numerum, quo completo solvi porro à noxis homo non posset, aut ad quandam peccatorum speciem, absolvendo jus restrinxit? Ecquid non, ut semel duntaxat in vitâ, aut unico Mundi loco, Romæ e.g. in Primariâ Religionis sede, aut ab uno solo homine, Vicario, verbi causâ, Christi Romano Pontifice, contraxit? Non hos patitur Christi amor limites, in omni loco, omni tempore omnibus peccatoribus, ab omnibus Sacerdotibus approbatis, injurias soli Deo reservatas, remitti voluit. (*Quis*

Luc. 1. potest dimittere peccata, nisi solus Deus?)

22.

Misericordiâ tam stupendâ, ne dicam prodigiâ, ut sancta Ecclesia, Redemptoris nostri Sponsa, tam amplæ Sacerdotum auctoritati aliquos ponentes limites judicârit, usum ejusdem quibusdam, in certis casibus relin-

quendo, aliis eandem restringendis ne facilitas illa, quæmodum moratò evenire solet, si occasio peccandi. Quæ igitur, si hæc non vincit, vincet justiciam Misericordiâ, tanquam in SS. Literis commendatâ?

XIII. Audite. Hoc, in quo dicitur, fuit mercator, opibus quondam solæ conditionis inferior. Perverit, sed tamen ludendi assuetudine tandem ad incitas reductus, spem omnem abiecit. Quare seposito omni Divitiarum more, imò plusquam diabolice contra ipsummet Deum odio concepto, statuit quanta unquam posset, ad irandam Deum, peccata admittere, omnes, quæcunque in mentem venirent, evomere blasphemias, omnia possibilibus cum injuriis ludibrio habere, ut hac ratione quoquo modo vindicaret illatam sibi, ut putabat, injuriam in infautis ludi provocatibus. Et quia ne sic quidem bellivorus hujus desperati hominis furor sedabatur, Summam Doctoris Navarra comparavit, ut ejus libri lectione omnes casus illos addiceret, quibus homo Deum gravius offendente opere, aut saltem desideris unquam potest. Denique majores quotidie in avernali hac temeritate progressus faciendo, eò impietatis & malitiae devenit, ut sua unius peccata numero & enormitate cæterorum omnium mortalium peccata vincere perciperet, utque magis Deo insultaret, hortendis illum ad se castigandum modis lacessabat, quasi ad vindicandum se impotentem deridebat, spernèbatque, quod nondum ultre-

per manus ad eam diem expertus el-
 set. In hoc tam miserabili statu mi-
 ser ille nunquam Confessio-
 nem exoptavit; cum in mentem illi ve-
 nit, se numerum & enormitatem pec-
 catorum suorum augete posse, si sa-
 crilege confiteretur; tali enim Sacri-
 lego majori cum proterviâ se Sangui-
 nem Christi calcaturum: quare non
 citè motus, Confessarium adit, eo
 quiescente animo, ut eidem imponeret
 mittendo, & in ipso S. Spiritui fu-
 tum fueret. Quia verò cor ejus in-
 flammis turbulenti agitabatur, tam
 decere dissimulare non potuit, ut non
 insubitum animi turbationem solet
 Confessarius adverteret: quare suspi-
 catus, pudore forsitan penitentem præ-
 petiti, quo minus atrocius aliquod
 delictum enarraret, Dei bonitatem
 & Sacramenti efficaciam exaggerare
 cepit, idque tanto cum fervore, ut
 Maccator ille suspirare cæperit & di-
 xit: O si verum esset, omnes ma-
 culas meas Confessione posse elui! &
 quidam respondit Confessarius. Etsi
 veritas Salamancæ, imò totius Mun-
 di per cata ad hoc adduxeris tribunal,
 hinc modo ex toto corde de iisdem
 delictis, momento ab omnibus te pos-
 sum absolvere, efficeretque, ut te
 propitiis Deus in suam gratiam
 recipiat. Opportunis itaque argumen-
 tis, magis verò blandâ & prudenti fa-
 ciliâ hominem induxit, ut perditif-
 catis conscientie suæ statum integrè
 restitueret, promitteretque, per ali-
 quot dies se accuratius conscientie in-
 tuitu excusaturum, quo integritati Con-
 fessionis ad amissam consideret. Re-
 R. P. Segueri Christi. Instr. Tom. III.

diit subinde ad Judicem, ut promise-
 rat, ab eoque absolutus, in delictor-
 um suorum pœnam habitum religio-
 sum induit: elapsis eo in statu tribus
 annis moritur, ad extremum usque di-
 vinam prædicans Misericordiam, lu-
 culentis passim impetratæ peccatorum
 veniæ signis relictis. Quis vester de
 hoc eventu letulus, Charissimi? An
 non hic solus ad fidem hæcenus à me
 dictis faciendam sufficeret? Sed ad-
 huc majora restant: non enim tan-
 tum suam in peccatis omnibus con-
 donantibus Deus monstrat benignita-
 tem, sed etiam eandem, omnia, qui-
 bus peccando voluntariè exciderat,
 bona peccatori restituendo, manife-
 stat.

XVI. Olim Romæ apud Gentiles
 in more positum erat, Virginem Ves-
 talem in crimine deprehensam, cum
 omnibus vestibus suis, gemmis & or-
 namentis vivam sepelire; quanto ma-
 gis hoc modo anima peccatrix, quæ
 Christo Sponso suo fidem sefellit, tra-
 ctari mereretur? Nihilominus hic
 Sponsus tantopere offensus incompre-
 hensibili amoris excessu animam adul-
 teram pristina dignatur restituere di-
 gnitati, eique omnia amissa reddere
 spolia, id est, omnes habitus bonos,
 omnes virtutum gemmas, omniaque
 sanctorum operum ornamenta, quæ
 peccando amiserat. Considerate igitur,
 peccato tria honorum genera ab
 animâ auferri; vitam, honorem &
 divitias. Vitam ipsi auferit, quia
 Deum auferit, qui plus est animæ vi-
 ta, ut inquit Sanctus Augustinus, quàm
 anima sit vita corporis. *Ipsa est vita Lev. 30.*
 II 114, 20.

Honorem aufert, quia peccator, qui, antequam gratiam perderet, divinæ per gratiam confortatus erat naturæ, ut loquitur Sanctus Petrus, *ipsi bestiis se viliores reddit: Cum in honore esset, non intellexit, comparatus est jumentis insipientibus, & similibus factus est illis.* Denique omnes aufert divitias, præterita bona opera omnia ad instar pestis perimendo, quæ ne quidem ipsis infecti vestimentis parit. Hæc verò omnia mala, summâ cum suavitate & abundantia reparat Confessio. Vitam reddit, quia de quolibet penitente dici potest, quod de redeunte filio prodigo dictum fuit.

Luc. 15. Mortuus erat & revixit. Honorem reddit, quia tanquam lilio virorem

Mat. 23. 1. *Florebit quasi lilius.* Non ignoratis, lilius esse pulcherrimum Virginitatis Symbolum. At anima resipiscens non erit verè lilius, ut inquit Isaias, *sed quasi lilius.* Quia

S. Th. 3. 2. q. 89. ad 5. exigua erit differentia inter candorem, quem adfert Innocentia, & illum, quem reddit Penitentia. Si tamen non nimis parùm dixi, penitentes innocentibus comparando, quos his anteponeere debebam: Fides enim me docet; virtute Confessionis & Penitentia illi junctæ (quemadmodum Christus promissit) in Regno eorum multas meretrices præ multis Virginitibus, quæ nunquam peccaverunt, multò sublimiorem locum obtenturas. Denique Confessio perditas etiam reddit divitias, ideòque asserit Prophetæ, *Innovabis dies nostros sicut à principio*, omnes erudiendo, quod in hoc Sacramento non solum repa-

1. Cor. 5.

remur, ut dictum est, dum vita nobis & honor redditur; sed etiam dies nostros restituunt, ita ut quasi reventem, & de novo fluere incipiant, nobis opera meritoria peccati lue ablatis referant.

XV. Non apparet, quid de Bonitate Dei in sanctâ Confessione celebrata amplius dici possit; nihilominus adhuc aliquid amplius restat: quia non solum per illam perditæ acquiruntur, sed etiam tantum novæ obtinentur gratiæ, ut anima, multò quam emendatè, ditior evadat: unde sicut Hebræi fugientes ex Ægypto, plures locorum facultates tulerunt; quæ eandem intrantes intulerant: *Eduxit eos cum argento & auro*, ita peccatum Confessione expiatum plus adfert gratiam peccatori, quam ante lapsum possidebat. Et si prius etiam innocens currebat ut homo, postquam in Confessione robotatus, jam Penitens currebat quasi cervus, ut loquitur Isaias Prophetæ: *Tunc saltet sicut cervus cisternam.* Et quod hoc ita sit, considerate, quomodo Sanctus Petrus post impetratam sibi veniam plus animi habuit, quam antequam peccavit. Etenim antequam Christum negaret, non auderet eum, nisi per Joannem, discipulum præ alijs Christo charissimum, interrogare. Post negationem verò ipse interrogaret, vel de ipso Joanne, quæ moriturus vitam finiturus esset, interrogare non timuit. *Hic autem quid?*

XVI. Ecce igitur, an non in Confessione non solum est Manus Dei, sed est, Omnipotentia ad destruendum maximum illud peccati malum, sed etiam

P. SEGNI
HOMO CRISTIANI

cor ejus amabilissimum, id est, Misericordia & Bonitas ejus infinita ad malum culpæ bono æquali vincendum. Profecto qui profundè hanc penetrat veritatem, non potest facere, quin exclamet: *Multus est Deus ad ignoscendum*, quandoquidem ubi de peccatore in gratiam recipiendo agitur, ut sit hinc in Confessione, certo quodam modo plerumque unus videtur esse Deus, in ut non sit idem Deus, qui est offensus, & qui ignoscit: ita enim ignoscit, quasi nunquam illa fuisset injuria læcessus: *Multus est ad ignoscendum*. Tor nihilominus Christiani, Climacorum more è lacte extrahentes venenum, tam facili, tamque felici Confessionis remedio abutuntur, ut magis cum libertate peccent, conscientiaque remorsibus respondeant subterfugis his, si Deo placet, veritas: *Quid refert, si peccavero? iterum confitebor*. Contra hos suo tempore integro Discursu pugnabo. Nunc aucta Christianorum genus errorem deinceps, qui levem ob causam præsumuntur, ita se purgare soliti: *fragilis sumus*: nec quantas iteratâ Confessione sibi vires acquirere possint, considerant. Advertite bene, quod dico: si Gentiles, aut Judæi essetis, forte hæc excusatio aliquo modo vobis proderet, sed quia Christiani estis, talis excusatio culpas vestras non attingit, sed augeat. An non videtis

idem hoc esse, ac putare se a tramento lavari posse? at quare? quia de hac ipsâ fragilitate rationem reddere oportebit. Infideles ideo quod peccaverint, rationem reddent: Christiani verò tantis abundantes remediis (quorum præcipuum est tam validum tamque usurpatu facile, de quo dixi, Confessionis beneficium.) quod etiam peccare potuerint, respondere debent. *Et fecisti mala, & potuisti*. Cecidisti, postquam toties de terra te sublevavi; debilis fuisti, postquam tantâ te gratiâ roboravi. Charissimi, nihil est in Religione nostrâ sanctissimâ, quod magis me terreat, quam quod post tot Confessiones, tot lapsus sit videre. Unum ex duobus his verum esse necesse est, aut hosce toties recidivos non tite confiteri; ideoque gratiam corroborantem non recipere, qui est proprius hujus Sacramenti, de quo agimus, effectus; aut si recipiunt, illâ adeo abuti, ut propter negligentiam, gravioris culpæ reos se faciant. Nolite vos ita agere, Charissimi, sed modo debito hac medicinâ à Christo Jesu, tantâ virtute, & amore vobis præparatâ, utimini, ut hoc servati remedio etiam vos cum geatò illo leptoso, divino Liberatori vestro possitis dignas reddere gratias, qui vos mundavit; non verò cum novem illis ingratis illum ad iracundiam provocetis,

Jer. 3. 5.

CHRISTIANUS

§ (H) §

U 2

D 1